

CARPE DIEM

Dette Hellige evangelium står skrevet hos evangelisten Lukas, kapittel 16, vers 19-31:

¹⁹ Det var en rik mann som kledde seg i purpur og fineste lin og levde i fest og luksus dag etter dag.

²⁰ Men utenfor porten hans lå det en fattig mann som het Lasarus, full av verkende sår. ²¹ Han ønsket bare å få mette seg med det som falt fra den rikes bord. Hundene kom til og med og slikket sårene hans.

²² Så døde den fattige, og englene bar ham til Abrahams fang. Den rike døde også og ble begravet. ²³ Da han slo øynene opp i dødsriket, der han var i pine, så han Abraham langt borte og Lasarus tett inntil ham. ²⁴ ‘Far Abraham’, ropte han, ‘ha barmhjertighet med meg og send Lasarus hit, så han kan dyppe fingertuppen i vann og svale tungen min. For jeg pines i denne flammen.’

²⁵ Men Abraham svarte: ‘Husk, mitt barn, at du fikk alt det gode mens du levde, og Lasarus fikk det vonde. Nå trøstes han her, mens du er i pine.

²⁶ Dessuten er det lagt en dyp kløft mellom oss og dere, slik at de som vil komme herfra og over til dere, ikke skal kunne det, og ingen kan gå over fra dere til oss.’ ²⁷ Da sa den rike: ‘Så ber jeg deg,

far, at du sender ham ²⁸ til mine fem brødre hjemme hos min far for å advare dem, så ikke de også skal komme til dette pinestedet.’ ²⁹ Men

Abraham sa: ‘De har Moses og profetene, de får høre på dem.’ ³⁰ Han svarte: ‘Nei, far Abraham,

men kommer det noen til dem fra de døde, vil de omvende seg.’ ³¹ Abraham sa: ‘Hører de ikke på Moses og profetene, lar de seg heller ikke overbevise om noen står opp fra de døde.»

Slik lyder Det hellige evangelium.

Carpe Diem – eller «Grip dagen» - hva forbinder du med dette uttrykket?

Gjør du et søk på nettet, så vil du finne flere ting. Du kan finne tilbud om opplevelsesreiser over hele verden for deg som er single eller ønsker reisefølge. Du kan også lese om en tidligere norsk «rap-gruppe» ved navnet Carpe Diem, eller om Carpe Diem barnehage hvor barna får lek og læring gjennom sanseerfaringer.

Slik kunne vi fortsatt. Uttrykket Carpe Diem eller «Grip dagen» brukes ofte, men ble brukt for første gang av den romerske dikteren Horatius i ett av hans verker.

*

Grip dagen! Denne oppfordringen er noe vi har bruk for til alle tider og i alle generasjoner. Utfordringen passer godt for dagens prekentekst.

Grip dagen! Ikke morgendagen, ikke gårsdagen, men dagen i dag! For i dag begynner resten av ditt liv...

Men hva innebærer det å gripe dagen? Noen vil si at det handler om å leve mest mulig, sterkest mulig **nå** - og så oppfordres vi til å glemme morgendagen. Den får bli som den vil.

*

Dagens pretekst legger tyngdepunktet et helt annet sted. Det gjelder å bruke evner, tid og muligheter nå, og ta de rette valg nå! Det kommer nemlig en dag hvor du ikke får anledning til dette. Jovisst, skal vi leve dagen i dag og glede oss over den, men vi skal også bevisstgjøre oss på at det kommer en dag da vi alle skal stå ansikt til ansikt med døden.

Vi skal glede oss over livets skjønnhet og nyte hverdagens muligheter og gleder. Men så skal vi samtidig opptre som kloke byggmestere som legger en grunnvoll som både vi selv og andre skal bygge videre på. Det handler om vårt eget liv, men også om andres.

Det er rørende å høre om besteforeldre som i sitt testamente setter av penger til barnebarnas skolegang. Kunne de ikke bare brukt pengene på seg selv? Det rører meg å høre voksne mennesker som setter seg ned og samtaler med unge mennesker om livet. Kunne de ikke prioritert seg selv? Å gi av vår tid er kanskje den største gaven vi kan gi hverandre. Det rører meg å møte mennesker som møter andre med «Guds blikk», som ser den enkelte. Dette gjør Mamma Maggie som sammen med 1500-1600 frivillige har startet opp Midtøstens største diakonale organisasjon

med prosjekter blant de fattige i søppelbyene i Kairo. Når hun møter barna, bøyer hun seg ned, slik at hun kan møte dem ansikt til ansikt, være på bølgelengde og prate med dem. «Når jeg ser dem, ser jeg noe av Gud», sier Mamma Maggie engasjert. Dette er flott sagt. Vi vil også møte Guds avtrykk i ethvert menneske vi møter på vår vei. Så verdifulle er alle de mennesker vi omgis av.

*

Den fattige mannen, som vi leste om og som var blitt ignorert av omverdenen, havnet på Abrahams fang i Guds rike. Den rike som hadde alt, havnet på stedet hvor de gråter og skjærer tenner, i dødsriket. Hva betyr dette for oss? Av dette går det an å trekke noen gale konklusjoner når det gjelder tekstens hovedpoeng. For det første er det nok ikke tekstens hovedpoeng å her beskrive verken himmelens herlighet eller dødsrikets

grusomhet, selv om Bibelen og vår kirkes bekjennelse så absolutt taler om livets to utganger. Det får du høre mer om andre steder. For det andre, er det heller ikke tekstens poeng å hevde at den fattige har direkte adgang til Guds rike mens den rike automatisk havner i dødsriket. Dette tror jeg er en tvilsom bibeltolkning, selv om det også er noen gjennom historien som også har forsøkt seg på dette. Abraham, en av troens store fedre som den fattige fikk møte i himmelriket, var etter alt å dømme en velholden mann, som var rik på både åndelige og materielle velsignelser.

*

Jeg tror denne bibelteksten i større grad fokuserer på livet **før** døden enn på livet **etter** døden. Grip dagen! Carpe Diem! Du har fått noen muligheter! Du har fått noen oppgaver! Nå!

Nå er tiden til å se ditt medmenneske! Nå er tiden til å elske din neste! Nå er tiden til å gjøre godt! Nå er tiden til å tjene den fattige! Nå er tiden for aktiv samfunnsinnsats i yrke og fritid! Nå er tiden for å engasjere deg som frivillig i Østenstad menighet eller andre steder!

Nå er tiden for å søke Gud gjennom hans sønn Jesus Kristus! Nå er tiden for å bli Guds barn om du ikke er det! Nå er tiden for å la ditt forhold til Gud få vokse og utvikles! Det er i tiden at evigheten bestemmes.

For: Det kommer en dag hvor vi **ikke lenger** kan ta imot Guds **gave** eller utføre den **oppgave** som Han har gitt oss! Når døden kommer er frelsens tidsalder over for deg og meg! Da er **gavens tidsalder** over! Når døden kommer er det heller ikke lenger tid for å utføre **oppgaven**! Da kan vi

ikke lenger hjelpe vår neste! Da er **oppgavens tidsalder** over!

*

La oss derfor søke **den beleilige tid**. La oss invitere mennesker til kirken, Guds hus. La oss invitere dem til å få høre hva Gud har på hjertet. Han som ønsker at alle mennesker skal bli frelst og tilhøre Ham. Inviter dem inn! Del troen med dem! Det kan ha stor betydning! Ikke bare nå, men for alltid! Tiden for dette er nå!

Vi har det som skal til. Den rike mannen i dødsriket ville at Abraham skulle advare hans gjenlevende brødre om å vende om. Men Abraham forteller ham at disse brødrene og alle andre har det som skal til. Det finnes ikke noe ekstra budskap for slike. Like lite som det hjalp tvileren Thomas, like lite ville det hjelpe dem å se noen stå opp fra de døde. Vi har alle det som trengs!

Hvorfor kaste ut et nytt redningstau når redningstauet alt er der?

Kristendom er budskapet om en aktivt, handlende Gud som søker etter mennesker. Vi snakker ofte om mennesker som søker Gud, men egentlig er det stikk motsatt. Gud søker **oss**! Salmenes bok uttrykker det vakkert: «Jeg løfter mine øyne opp til fjellene. Hvor skal min hjelp komme fra? Min hjelp kommer fra Herren, himmelens og jordens skaper». Gud kommer til **deg** gjennom sin sønn Jesus Kristus! Tar du imot ham? Du er velkommen! Han tar imot deg med åpne armer og venter på deg!

*

La oss også søke den beleilige tid til å gjøre godt. La oss oppmuntre til det gode. La oss være godhetens ambassadører. Vi kan sikkert diskutere hva dette betyr i praksis, men godhet er et ja-ord!

Harselas om «godhetstyranniet» «matcher» kristendommens etiske budskap dårlig. Jesus selv stoppet munnen på både sadukeere og fariseere og gjorde det klinkende klart: «*Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand.*»³⁸ Dette er det største og første budet.³⁹ Men det andre er like stort: «*Du skal elske din neste som deg selv.*»⁴⁰ På disse to budene hviler hele loven og profetene.» (Matt 22,37).

Vårt hjerte skal være vendt mot Gud og medmennesket. Og det er ingen motsetning mellom dette. Tjener vi vår neste, da tjener vi også Gud! «Å hvor jeg elsker å ta noen på fersken i å gjøre noe godt», sa en god venn av meg.

Det er mange måter å konkretisere dette på. Hver for oss skal vi utnytte våre gaver og benytte oss av våre muligheter. Så kan det hende at vi har hver vår tur til å være giver og mottaker av nestens

tjenester. Vi er ikke satt til å bedrive veldedighet, men gjensidig nestekjærlighet. Jeg husker godt den fattige familien i Addis Abeba som fikk hjelp av noen kristne, norske misjonærvenner til å bygge et hus. Det kostet ikke mye penger for de som gav, men det betydde svært mye for dem som mottok hjelpen. Mor i huset var enke, uten arbeid, med tolv barn! Noen år senere ble disse misjonærvennene invitert hjem til denne fattige familien i deres nye hus. Eldste sønn i huset som nylig hadde fått en god jobb som skredder ba damene blant gjestene om å bli med ut på bakrommet. Noen minutter «skred damene ut» med hver sin selskapskjole verdt mange tusen kroner. Dette hadde han sydd på øyemål, etter at ha sett på bilder. Da de ønsket å betale for kjolene, sier han med bestemthet i stemmen: «Dere hjalp oss da vi var i nød. Nå er det vår tur til å bidra! Nå er det vår tur...

Carpe Diem! Grip dagen!

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd
som var er og blir en sann Gud fra evighet til
evighet. Amen.